

WOJEWODA ŚWIĘTOKRZYSKI

ŚWIĘTOKRZYSKI URZĄD WOJEWÓDZKI w Kielcach Oddział Obsługi Klienta	
Wysł. dnia	PSZ.11.451.2017017
L.dz. .... zał.	
Podpis	

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Kielce, 29.05.2017 r.

Pani Kwaterska Mirosława
Kierownik
Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej
ul. Włoszczowska 22
28-363 Oksa

Wydział Polityki Społecznej i Zdrowia Świętokrzyskiego Urzędu Wojewódzkiego w Kielcach, przesyła wystąpienie pokontrolne z kontroli kompleksowej, która przeprowadzona była w Gminnym Ośrodku Pomocy Społecznej w Oksie w dniach 10 – 11 kwiecień 2017 r., w którym dokonano sprostowania błędów pisarskich wskazanych w piśmie GOPS w Oksie znak: GOPS-8141.18.2017 z dn. 24.05.2017 r. Sprostowanie polegało na wpisaniu faktycznej daty kontroli (str. 1) i właściwego Ośrodka, w którym kontrola była przeprowadzona (str. 2).

Sprostowania dokonano na wniosek kierownika kontrolowanej jednostki zgodnie z § 16 rozporządzenia MPiPS z dnia 21 sierpnia 2015 r. w sprawie przeprowadzania kontroli przez wojewodę oraz wzoru legitymacji uprawniającej do przeprowadzenia kontroli.

Kontrolę przeprowadzono w zakresie:

- 1. Opracowania i realizacji 3 – letnich gminnych programów wspierania rodziny.**
- 2. Kwalifikacji asystentów rodziny i tworzenia możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.**
- 3. Tworzenia oraz rozwoju systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:**
  - a) zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,**
  - b) organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,**

- c) prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsca dla dzieci.
4. Współfinansowania pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.
  5. Prowadzenia monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.
  6. Koordynowania działań, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 17 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”.

Kontrola przeprowadzona została na podstawie:

- art. 186 ust. 3 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2017, poz. 697).

Kontrolę przeprowadzili pracownicy Oddziału Nadzoru nad Realizacją Zadań Samorządu Powiatowego i Województwa w Wydziale Polityki Społecznej i Zdrowia, w składzie:

1. **Pani Elżbieta Paluch** – Kierownik Oddziału (legitymacja służbowa nr 05), upoważnienie nr 287/2017 z dnia 03.04.2017 r.
2. **Pani Anna Konieczna** – Inspektor Wojewódzki (legitymacja służbowa nr 02), upoważnienie nr 288/2017 z dnia 03.04.2017 r.

Kontrolą objęty został okres od 01.01.2016 r. do dnia kontroli.

Ocena skontrolowanej działalności, ze wskazaniem ustaleń, na których została oparta, w szczególności przez określenie stanu faktycznego oraz ujawnionych uchybień lub nieprawidłowości, a także zakres, przyczyny i skutki stwierdzonych uchybień lub nieprawidłowości oraz wskazanie osób odpowiedzialnych za ich powstanie.

Zadania z zakresu wspierania rodziny na terenie Gminy Oksa realizuje Gminny Ośrodek Pomocy Społecznej w Oksie.

Ośrodek posiada numer REGON: 290005410 i NIP: 656-185-76-23.

Kierownikiem Miejsko Gminnego Ośrodka Pomocy Społecznej w Oksie jest pani Kwaterska Mirosława.

Mirosława.

Ośrodek funkcjonuje w oparciu o Statut przyjęty Uchwałą Nr XXVIII/141/2017 Rady Gminy w Oksie z dnia 27.03.2017 r. w sprawie wprowadzenia zmian w Statucie GOPS w Oksie. Uchwałą zaktualizowane zostały podstawy prawne, w oparciu, o które funkcjonuje Ośrodek, min. ustawę o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, a także uwzględniono ustawę o wspieraniu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem”. Ponadto jednostka funkcjonuje w oparciu o Regulamin Organizacyjny przyjęty Zarządzeniem Nr 6a/2016 Kierownika GOPS w Oksie z dnia 04.04.2016 r. w § 9 Regulaminu nie wymieniono wszystkich zadań asystenta, o których mowa w art. 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Opracowanie i realizacja 3 – letniego gminnego programu wspierania rodziny.

Gmina Oksa posiada 3 – letni Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2017-2019. Program przyjęty został Uchwałą Nr XXVIII/143/2017 Rady Gminy w Oksie z dnia 27.03.2017 r. w sprawie przyjęcia Programu Wspierania Rodziny w Gminie Oksa na lata 2017-2019 (**zał. nr 2**).

Na Program składają się: wstęp, podstawa prawna oraz następujące części:

Diagnozy społecznej. W tej części przedstawiono dane za 2015 i 2016 r., tj.: liczbę mieszkańców, liczbę dzieci, liczbę osób bezrobotnych, liczbę osób korzystających z pomocy społecznej, liczbę osób korzystających ze świadczeń rodzinnych, korzystających z alimentów, korzystających z Karty dużej rodziny, liczbę osób objętych procedura niebieskiej Karty, liczbę osób pobierających stypendia socjalne, liczbę dzieci z gminy przebywających w pieczy zastępczej (w 2015 r. – 4 dzieci, 2016 r. – 3 dzieci), liczbę asystentów (w 2015 r. i 2016 r. – 1 asystent), liczbę rodzin objętych opieką asystenta (w 2015 r. i 2016 r. – było to 12 rodzin). Następnie wskazano przyczyny korzystania osób/rodzin z pomocy społecznej: Z powodu ubóstwa z pomocy społecznej w roku 2015 korzystało 90 rodzin, a w roku 2016 – 81 rodzin; z powodu potrzeby ochrony macierzyństwa i wielodzietności w roku 2015 korzystało 6 rodzin, a w 2016 - 9 rodzin; bezrobocia - w roku 2015 korzystało 159 osób, a w 2016 - 157 osób; niepełnosprawności (w 2015 r. – 29 osób, w 2016 r.- 26 osób); długotrwałej choroby (w 2015 r. – 91 osób w 2016 - 81 osób); bezradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych (w 2015 – 85, w 2016 – 93).

W Gminie Oksa dominującą grupę rodzin stanowią rodziny z jednym i z dwojgiem dzieci.

W latach 2015-2016 opieką asystenta rodziny objęte były rodziny z liczbą dzieci od 2-5.

Słabe i mocne strony oraz szanse i zagrożenia gminy ukazano za pomocą analizy SWOT (**zał.**

nr 3).

W kolejnych częściach Programu wymieniono:

- **adresatów Programu** (rodziny i dzieci z Gminy Oksa przeżywające trudności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych oraz rodziny, których dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej);

- **cel główny Programu** : „Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, zagrożonych demoralizacją i wykluczeniem społecznym”;

- **cele szczegółowe Programu**: „Zapobieganie powstawaniu sytuacji kryzysowych wymagających interwencji oraz rozwiązywanie już istniejących”, „zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodziny”, „Poprawa jakości opieki sprawowanej przez biologicznych rodziców”. Wśród realizatorów celów wymieniono jedynie GOPS, Zespół Interdyscyplinarny, Policję, Gminną Komisję Rozwiązywania Problemów Alkoholowych, Sąd Rodzinny i Nieletnich;

- **źródła finansowania Programu.**

Monitoring Programu prowadzony będzie poprzez zbieranie informacji i danych dotyczących wytyczonych celów, analizę oraz ocenę skuteczności realizowanych działań. Natomiast ewaluacja dokonywana będzie w zależności od potrzeb.

W Programie nie zaplanowano utworzenia placówki wsparcia dziennego, pomimo, że na terenie Gminy Oksa nie ma tego typu placówki. Nie uwzględniono do realizacji celów jednostek specjalistycznego poradnictwa i wsparcia rodziny, urzędów pracy, szkół, przedszkoli, jednostek służby zdrowia i innych.

Kwalifikacje asystentów rodziny i tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny.

W Ośrodku od kwietnia 2014 r. zatrudniony jest asystent rodziny. Do końca 2016 roku zatrudnienie przebiegało na podstawie umów zleceń. Od stycznia 2017 r, asystent rodziny zatrudniony jest na podstawie umowy o pracę na czas określony do końca czerwca 2017 r. na pełny etat. W trakcie kontroli ustalono, że asystent rodziny posiada wymagane kwalifikacje, zgodne z art. 12 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. W teście osobowej asystenta znajdowały się zaświadczenia, potwierdzające wymagania, o których mowa w art.12 ust.1 pkt 2 – 4 ustawy.

Asystent w okresie zatrudnienia podnosił swoje kwalifikacje poprzez uczestnictwo w szkoleniach: z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie, podniesienia poziomu

kwalifikacji kadr pomocy społecznej oraz na temat: „Praca asystenta rodziny w teorii i praktyce”. Mając na uwadze 3-letni okres zatrudnienia asystenta, liczba szkoleń w których uczestniczył asystent jest niewystarczająca by podnieść jego kwalifikacje. Systematyczne podnoszenie kwalifikacji wpływa na efektywność pracy.

Praca asystenta rodziny nie była łączona z wykonywaniem przez niego obowiązków pracownika socjalnego na terenie gminy, w której praca była prowadzona, co jest zgodne z art. 17 ust. 3 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

Asystent rodziny nie prowadził postępowań z zakresu świadczeń realizowanych przez gminę, o których mowa w art. 17 ust. 4 ww. ustawy.

Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:

1. zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa.

Aktualnie asystent ma pod opieką 13 rodzin, co jest zgodne z art. 15 ust. 4 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Liczba dzieci w rodzinach objętych opieką asystentów rodziny wynosi 38. Trzy spośród rodzin zostały zobligowane do współpracy z asystentem przez Sąd. Cztery rodziny objęte zostały opieką asystenta w 2013 r., jedna w 2014 r., pięć w 2015 r. i 3 w 2016 r. Wszystkie rodziny objęte zostały opieką asystenta z powodu problemów opiekuńczo - wychowawczych, i niezaradności w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i życiowych. W rodzinach tych występują również problemy tj.: nadużywanie alkoholu, niepełnosprawność, bezrobocie, nieprawidłowe relacje między członkami rodziny, problemy finansowe, problemy edukacyjne dzieci, brak zatrudnienia i trudne warunki mieszkaniowe.

Jedna rodzina, z której dwoje dzieci przebywa w instytucjonalnej pieczy zastępczej nie została objęta opieką asystenta. Z pisemnego wyjaśnienia kierownika GOPS, wynika, że rodzice unikają kontaktu z pracownikami Ośrodka i nie wykazują chęci zmiany swojego postępowania (**zał. nr 4**). w trakcie kontroli zobligowano Ośrodek o poinformowania Sądu o sytuacji rodziny i o uchyleniu się od współpracy z asystentem.

Praca asystenta z rodziną odbywa się zgodnie z art. 11 ustawy, tj. pracownik socjalny po przeprowadzeniu wywiadu środowiskowego, występuje z pisemnym wnioskiem do

kierownika GOPS o przydzielenie rodzinie asystenta (zał. nr 5). Po wyrażeniu przez kierownika zgody, rodzina wyraża pisemną „zgodę na usługi asystenta rodziny” (zał. nr 6).

Następnie dla każdej rodziny sporządzany jest „Plan pracy z rodziną” na rok kalendarzowy (zał. nr 7). Plan zawiera następujące informacje: okres na jaki został opracowany, działania niezbędne do realizacji celu, przewidywane efekty/działania, informację o osobie odpowiedzialnej/institucji, termin realizacji działania. Po analizie planów wszystkich rodzin, kontrolujący stwierdzili, że w planach brak jest daty opracowania planu, celu pracy z rodziną, brak informacji o rodzinie (imion i nazwisk członków rodziny wraz z dziećmi), brak wskazania zagrożeń/problemów/słabych stron rodziny lub obszarów, w których rodzina potrzebuje wsparcia, mocnych stron rodziny lub jej zasobów.

Codzienna praca asystenta odnotowywana jest w „Dzienniku pracy asystenta rodziny” (zał. nr 8) prowadzonego indywidualnie dla każdej rodziny i w „Miesięcznej karcie czasu pracy asystenta rodziny” (zał. nr 9). Dziennik zawiera: imię i nazwisko asystenta, dane członków rodziny – osób pełnoletnich (imiona i nazwiska oraz adres zamieszkania), datę, czas trwania kontaktu, rodzaj podjętych przez asystenta działań wobec rodziny, podpis asystenta rodziny i członka rodziny. W zależności od potrzeb danej rodziny kontakty te odbywają się z różną częstotliwością, jednak nie rzadziej niż 1-2 razy w tygodniu i trwają od 1-3 godzin (zgodnie z Procedurą – zał. nr 10). Kontakty z rodzinami utrzymywane są również poprzez rozmowy telefoniczne i rozmowy prowadzone na terenie Ośrodka. Większość zapisów jest tak sformułowana, iż nie wynika z nich czy był to kontakt np. telefoniczny czy osobista wizyta asystenta w domu rodzinnym, np.: „rozmowa wstępna...”; „dalsze rozmowy na temat..”; „rozmowa z panem...”; „motywowanie pani...”; „uświadamianie pani...”. Natomiast Miesięczna karta pracy asystenta to godzinowe rozliczenie czasu pracy, zawierające datę, miejsce wykonywanych czynności (środowisko rodzinne podopiecznych, biuro) oraz liczbę godzin. Z karty za miesiąc marzec 2017 r. wynika, że asystent rodziny w ciągu tygodnia odwiedza od 12 do 14 rodzin.

W ramach zapewnienia rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa, asystenci rodziny realizują następujące zadania:

- **udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego.** Zadanie to realizowane było poprzez: udzielanie wskazówek jak oszczędnie i gospodarnie zarządzać budżetem domowym; udzielanie wskazówek

dotyczących prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego poprzez naukę praktycznych umiejętności sprzątanía i systematyczności w wykonywaniu obowiązków domowych.;

- **udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych, wychowawczych z dziećmi.** W zakresie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych i wychowawczych z dziećmi, wsparciem objęte zostały wszystkie rodziny pozostające pod opieką asystenta. Główną formą wsparcia była pomoc finansowa ze strony Ośrodka, czego efektem była poprawa ich sytuacji finansowej i polepszenie warunków mieszkaniowych i bytowych. Asystent pomaga rodzinom w załatwianiu spraw urzędowych, uzyskaniu świadczeń z pomocy społecznej i innych. Motywuje rodziców do utrzymania abstynencji od alkoholu i uświadamia skutki jego nadużywania; zachęca rodziców do pomagania dzieciom w nauce i większego zaangażowania w życie rodzinne; pomaga rozwiązywać problemy opiekuńczo-wychowawcze; towarzyszy w sytuacjach kryzysowych; uświadamia rodzicom jak ważne są dla całej rodziny zdrowe relacje między nimi i wzajemna pomoc. Żadna rodzina nie korzystała ze wsparcia specjalistycznego;
- **wspieranie aktywności społecznej.** Zadanie to realizowane jest poprzez zachęcanie rodzin do współpracy ze szkołą, przedszkolem, poradnią psychologiczno-pedagogiczną, udziału w imprezach kulturalnych i okolicznościowych organizowanych na terenie gminy, zachęcanie do korzystania z usług świadczonych przez różne instytucje;
- **motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych, udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej.** Asystent rodzin prowadzi rozmowy wspierające z członkami rodzin, przedstawiając im pozytywne skutki i korzyści wynikające z podnoszenia kwalifikacji zawodowych. Uświadamia podopiecznym pozytywne aspekty podjęcia zatrudnienia, podkreślając korzystny wpływ na ich sytuację życiową. Pomaga w znalezieniu zatrudnienia, mimo to nikt z rodzin nie podniósł swoich kwalifikacji z powodu braku motywacji (zał. nr 11), większość również nie podjęła zatrudnienia;
- **motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych.** Zadanie realizowane jest głównie poprzez rozmowy asystenta z rodzinami motywującymi je do skorzystania ze wsparcia specjalistycznego – jednak

żadna rodzina nie wykazała zainteresowania (zał. nr 12).

- **udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych.** Dzieci z rodzin objętych opieką asystenta korzystają głównie ze wsparcia udzielanego przez asystenta rodziny oraz pedagoga i wychowawców szkół, do których uczęszczają. Asystent rodziny zobligował 4 rodziny do przebadania 9 dzieci w Poradni Psychologiczno-Pedagogicznej (zał. nr 12). Asystent rodziny pomaga dzieciom w nauce, zachęca je do systematycznej nauki, a rodziców do czynnego udziału w procesie edukacyjnym swoich dzieci. Na terenie gminy Oksa nie ma placówek wsparcia dziennego, z których dzieci mogłyby korzystać. Z analizy dokumentacji rodzin objętych opieką asystenta wynika, że jest duża potrzeba utworzenia placówki wsparcia dziennego, dzięki której rodziny, a zwłaszcza dzieci miałyby dodatkowe wsparcie, w tym edukacyjne i specjalistyczne;
- **podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin** – zgodnie z wyjaśnieniem pisemnym kierownika Ośrodka, wynika, że na terenie gminy nie było przypadków, w których zagrożone byłoby bezpieczeństwo dzieci i rodzin (zał. nr 13);
- **prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci.** Indywidualne konsultacje wychowawcze dla rodziców i dzieci prowadzone są przez asystentów praktycznie podczas każdej wizyty u rodziny czy kontaktu z rodziną. W bieżącej pracy, asystenci doradzają/udzielają wskazówek rodzicom w problemach opiekuńczo-wychowawczych i pomagają przewycięzać napotykaną trudności;
- **dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17.** Asystent dokonuje okresowej oceny sytuacji rodziny w formie sprawozdań co pół roku i przekazuje je do kierownika GOPS - sprawozdania są w dokumentacji rodzin (zał. nr .....). Sprawozdania zawierają: opis sytuacji rodziny przed objęciem jej opieką asystenta, cel główny współpracy z rodziną i cele szczegółowe, opis aktualnej sytuacji rodziny oraz podsumowanie realizacji założonych celów. Z analizy sprawozdań wynika, że w przypadku większości rodzin nie udało się zrealizować co najmniej połowy założonych celów dotyczących następujących problemów: nadużywania alkoholu, problemów edukacyjnych dzieci, nieprawidłowych relacji w rodzinie, niegospodarności budżetem domowym, braku motywacji do podjęcia zatrudnienia. W związku z powyższym należałoby przeanalizować dotychczasowe metody pracy

z rodziną i zmodyfikować je w celu zwiększenia skuteczności podejmowanych działań. W celu rozwiązania problemów rodzin konieczne jest również objęcie ich wsparciem specjalistycznym;

- **monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną.** Od 2014 r. asystent rodziny nie zakończył pracy z żadną z rodzin, poza jedną, która wyjechała i zamieszkała na terenie innego województwa. Zdaniem kontrolujących praca nie powinna być zakończona, ponieważ rodzina nadal potrzebuje wsparcia. Kontrolujący poinformowali asystenta, że w przyszłości, w takich sytuacjach należałoby poinformować Ośrodek Pomocy Społecznej właściwy ze względu na nowe miejsce zamieszkania rodziny, o konieczności kontynuowania wsparcia jej przez asystenta;
- **sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach.** Asystent sporządza sprawozdania o sytuacji rodzin w przypadku, których do współpracy z asystentem zobligował je sąd (aktualnie 3 rodziny). Sprawozdania znajdują się w dokumentacji rodziny prowadzonej przez asystentów;
- **współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny.** Współpraca z podmiotami, o których mowa w art. 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej odbywa się poprzez: konsultacje, rozmowy, wizyty. Jednostki, z którymi asystenci współpracują najczęściej to: szkoła, placówka opiekuńczo-wychowawcza, Komisariat Policji w Oksie, Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie w Jędrzejowie, kuratorzy, Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna w Jędrzejowie;
- **udział w zespołach do spraw okresowej oceny sytuacji dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.** Asystent rodziny uczestniczył w dwóch posiedzeniach zespołów do spraw okresowej oceny sytuacji dwójki dzieci umieszczonych w instytucjonalnej pieczy zastępczej (w czerwcu 2016 r. i w styczniu 2017 r.- zał. nr 15);
- **współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna za niezbędną.** Asystent rodziny współpracował z zespołem interdyscyplinarnym w przypadku jednej rodziny, w której występowała przemoc. Aktualnie pod opieką asystenta nie ma rodzin, dla których założona byłaby Niebieska Karta (zał. nr 16).

2. Organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających

Podczas kontroli ustalono, że na terenie gminy nie podjęto działań w celu tworzenia warunków do rozwoju rodzin wspierających. W okresie objętym kontrolą nie funkcjonowały rodziny wspierające.

3. Prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci.

Z informacji uzyskanych podczas kontroli od kierownika GOPS wynika, że na terenie gminy Oksa nie funkcjonuje placówka wsparcia dziennego. Zdaniem kontrolujących placówka taka jest potrzebna w celu wsparcia rodzin, a szczególnie dzieci.

4. Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.

Gmina Oksa ponosi koszty pobytu 2 dzieci w instytucjonalnej pieczy zastępczej w miesięcznej wysokości 30% odpłatności za pobyt.

5. Prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy.

Aktualnie na terenie gminy nie ma rodzin zagrożonych kryzysem (zgodnie z wyjaśnieniem pisemnym kierownika Ośrodka - zał. nr 13).

6. Koordynowanie działań, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 17 listopada 2016r. o wsparciu kobiet w ciąży „Za życiem”.

Gmina Oksa nie realizowała zadań związanych z koordynowaniem działań wynikających z ustawy „Za życiem”, ponieważ nie było zgłoszeń w tym zakresie.

Ocena realizacji zadań objętych zakresem kontroli:

Opracowanie i realizacja 3 – letniego gminnego programu wspierania rodziny - zadanie realizowane prawidłowo z uchybieniami polegającymi na nieuwzględnieniu do realizacji celów innych jednostek wspierających rodzinę (w tym specjalistycznych). Ponadto w programie nie zaplanowano utworzenia placówki wsparcia dziennego, pomimo, że na terenie gminy Oksa nie ma tego typu placówki.

Kwalifikacje asystentów rodziny i tworzenie możliwości podnoszenia przez nich kwalifikacji - zadanie realizowane prawidłowo. Asystent rodziny posiada kwalifikacje, o których mowa w art. 12 ust. 1 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Asystent w okresie zatrudnienia podnosił swoje kwalifikacje poprzez uczestnictwo w trzech szkoleniach, jednak zdaniem kontrolujących liczba szkoleń w których uczestniczył jest niewystarczająca.

Tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego oraz pracy z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez: zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa, organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających, a także prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsca dla dzieci. Zadanie realizowane prawidłowo z uchybieniami w zakresie dokumentacji prowadzonej przez asystenta (Planie pracy z rodziną oraz w Dzienniku pracy asystenta), braku placówek wsparcia dziennego, nie objęcia jednej rodziny opieką asystenta, z której dzieci umieszczone zostały w pieczy zastępczej, i nie poinformowaniu sądu o sytuacji rodziny, braku rodzin wspierających, niskiej skuteczności działań podejmowanych wobec rodzin: braku współpracy z instytucjami świadczącymi usługi specjalistyczne i wsparcie na rzecz rodzin.

Ponadto pozostałe zadania, realizowane są prawidłowo, a ich zakres i różnorodność uzależniona jest od możliwości i zasobów, jakimi dysponuje gmina Oksa.

Współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej oraz interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym - zadanie realizowane prawidłowo – Gmina Oksa ponosi koszty pobytu dwójki dzieci w placówce opiekuńczo-wychowawczej.

Prowadzenie monitoring sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy – zgodnie z wyjaśnieniem pisemnym kierownika Ośrodka na terenie gminy nie ma rodzin zagrożonych kryzysem.

Koordinowania działań, o których mowa w art. 8 ustawy z dnia 17 listopada 2016 r. o wsparciu kobiet w ciąży i rodzin „Za życiem” - zadanie nie jest realizowane ponieważ nie zgłosiły się osoby uprawnione.

Wyżej wymienionych ustaleń dokonano w oparciu o:

- dane wykazane w informacji pisemnej podpisanej przez kierownika GOPS w Oksie, która stanowi załącznik nr 1 do niniejszego wystąpienia pokontrolnego,
- rozmowy z kierownikiem GOPS oraz z asystentem,
- analizy dokumentacji przedstawionej kontrolującym do wglądu.

W wyniku kontroli wydaje się następujące zalecenia pokontrolne:

1. W Regulaminie Organizacyjnym GOPS w Oksie dokonać stosownych zmian polegających na dodaniu zadań asystenta, o których mowa w art. 15 ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.
2. Przy opracowaniu i realizacji kolejnego 3 – letniego gminnego programu wspierania rodziny, uwzględnić wskazówki zawarte w wystąpieniu pokontrolnym.
3. W przypadku rodziny, z której dzieci przebywają w pieczy zastępczej – nie objętej opieką asystenta – poinformować sąd o sytuacji rodziny.
4. Zmodyfikować plany pracy z rodzinami, zgodnie ze wskazówkami zawartymi w wystąpieniu pokontrolnym.
5. Zintensyfikować pracę z rodzinami, poprzez współpracę z innymi instytucjami wspierającymi rodzinę (w tym świadczącymi usługi specjalistyczne) oraz poprzez zmodyfikowanie pracy z rodzinami.
5. Dokonywać zapisów z wizyt asystentów rodzin, w taki sposób, by jednoznacznie wynikało z nich, że była to wizyta w środowisku rodzinnym.
9. Podjąć działania mające na celu wsparcie rodziny poprzez utworzenie placówki wsparcia dziennego.

Wystąpienie pokontrolne sporządza się w dwóch jednobrzmiących egzemplarzach, z czego jeden przekazuje się kierownikowi kontrolowanej jednostki, a drugi włącza się do akt kontroli.

Pouczenie

Zgodnie z art. 197 d ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (Dz. U. 2017 poz. 697) kontrolowana jednostka może w terminie 7 dni od dnia otrzymania zaleceń pokontrolnych, zgłosić do nich zastrzeżenia. Wojewoda, w terminie 14 dni od dnia otrzymania zastrzeżeń przedstawi stanowisko w sprawie ich

uwzględnienia. W przypadku nieuwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń. W przypadku uwzględnienia zastrzeżeń przez wojewodę, kontrolowana jednostka jest obowiązana, w terminie 30 dni od dnia otrzymania stanowiska wojewody, do powiadomienia wojewody o realizacji zaleceń pokontrolnych, mając na uwadze zmiany wynikające z uwzględnionych zastrzeżeń.

Zgodnie z art. 198 ustawy - kto nie realizuje zaleceń pokontrolnych, podlega karze pieniężnej w wysokości od 500 do 10 000 zł.

.....
Anna Koniewa
.....
Ewelina Polna
.....
(podpisy inspektorów)

Z up. WOJEWODY ŚWIĘT

.....
Mariusz P.
.....
ZASTĘPCA DYREKTORA
WYDZIAŁU POLITYKI I KONTROLI
(zarządzający kontrolę)

